

โมเดลสมการโครงสร้างของความสามารถในการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนองค์กรด้วย
เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก
ในจังหวัดอ่างทองและลพบุรี

A STRUCTURAL EQUATION MODEL OF MANAGERIAL CAPABILITY AND DIGITAL
TECHNOLOGY AND INNOVATION-DRIVEN ORGANIZATIONS AFFECTING BUSINESS
SUSTAINABILITY OF SMALL ENTREPRENEURS IN ANG THONG AND LOPBURI
PROVINCES

นุชจรา บุญถนอม
Nuchjara Boonthanom

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Faculty of Management Science, Thepsatri Rajabhat University
E-mail nuchjara.s@lawasri.tru.ac.th

Received December 29, 2025
Revised March 24, 2026
Accepted April 21, 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็กในจังหวัดอ่างทองและลพบุรีผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน โดยมุ่ง (1) ศึกษาปัจจัยเชิงบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของธุรกิจ (2) วิเคราะห์บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน และ (3) เสนอแนวทางเชิงปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทผู้ประกอบการไทย เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการขนาดเล็กจำนวน 205 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

ผลการวิจัยเชิงประจักษ์ชี้ว่าการวิเคราะห์โมเดลการวัดของตัวแปรความยั่งยืนขององค์กรพบว่า ตัวชี้วัดความสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดปัจจุบันมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในระดับสูง ($\beta = 0.837$, $R^2 = 0.701$) ขณะที่ตัวชี้วัดการใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืนมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางแต่มิมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 51.4

การสังเคราะห์ผลชี้ให้เห็นว่า ความยั่งยืนของผู้ประกอบการขนาดเล็กเกิดจากการบูรณาการความสามารถภายในองค์กรกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจและการสร้างคุณค่าทางธุรกิจ งานวิจัยนี้จึงนำเสนอกรอบความคิดใหม่ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้ประกอบการ เทคโนโลยีดิจิทัล และความยั่งยืนทางธุรกิจ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเชิงนโยบาย โครงการสนับสนุน และกลไกเสริมขีดความสามารถผู้ประกอบการขนาดเล็กในบริบทเศรษฐกิจท้องถิ่นของประเทศไทย

คำสำคัญ

ความสามารถในการบริหารจัดการ เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม ความยั่งยืนทางธุรกิจ
ผู้ประกอบการขนาดเล็ก

ABSTRACT

The objective of this study is to develop a model for enhancing business sustainability among small enterprises in Ang Thong and Lopburi provinces through the utilisation of digital technologies to strengthen competitive capabilities. Specifically, the study aims to: (1) examine managerial factors influencing business sustainability, (2) analyse the role of digital technologies in improving competitive performance, and (3) propose practical approaches that are suitable for the context of small enterprises in Thailand. Data were collected from 205 small entrepreneurs and analysed using descriptive statistics and structural equation modelling (SEM).

Empirical research findings indicate that the analysis of the measurement model for the organizational sustainability construct shows that the indicator reflecting the ability to compete effectively in the current market demonstrates a high standardized factor loading ($\beta = 0.837$, $R^2 = 0.701$). Meanwhile, the indicator related to the use of technology to enhance opportunities for sustainable growth shows a moderate factor loading but remains statistically significant, explaining 51.4% of the variance.

The synthesis of the findings suggests that the sustainability of small entrepreneurs emerges from the integration of internal organisational capabilities and the strategic utilisation of digital technologies to enhance decision-making and value creation. The study therefore proposes a conceptual framework that explains the interrelationships between entrepreneurial capability, digital technology, and business sustainability, which can be applied to policy initiatives, support programmes, and capacity-building mechanisms for small enterprises within Thailand's local economic context.

Keywords

Management Capability, Digital Technology and Innovation, Sustainability, Small Entrepreneurs

ความสำคัญของปัญหา

จากสถิติของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2565) พบว่าผู้ประกอบการขนาดเล็กคิดเป็นกว่าร้อยละ 95 ของจำนวนธุรกิจทั้งหมดในประเทศไทย และมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ตาม ธุรกิจขนาดเล็กในจังหวัดอ่างทองและ

จังหวัดลพบุรีต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดดิจิทัล ซึ่งส่งผลกระทบต่อเติบโตและความยั่งยืนของธุรกิจ (NESDC, 2022) ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์ (2564) ระบุว่า ธุรกิจขนาดเล็กในภาคกลางของประเทศไทยมีอัตราการปิดกิจการสูงถึงร้อยละ 30 ภายใน 5 ปีแรกของการดำเนินงาน โดยสาเหตุหลักมาจากปัญหาด้านการบริหารต้นทุน การแข่งขันที่สูง และการขาดทักษะด้านดิจิทัล (World Bank, 2021) ปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการขนาดเล็กเพื่อให้สามารถแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

ธุรกิจขนาดเล็กเป็นรากฐานสำคัญของระบบเศรษฐกิจไทย โดยมีบทบาทอย่างมากในการสร้างงาน กระจายรายได้ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระดับชุมชน และสร้างการจ้างงานมากกว่าครึ่งหนึ่งของตลาดแรงงานไทย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2565; World Bank, 2021) ในพื้นที่จังหวัดอ่างทองและลพบุรี ภาคธุรกิจส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กที่เติบโตจากฐานเศรษฐกิจดั้งเดิม เช่น เกษตรแปรรูป งานหัตถกรรม การค้าปลีก ร้านอาหาร และบริการรายย่อย ธุรกิจเหล่านี้ล้วนมีศักยภาพแต่ขณะเดียวกันก็เผชิญข้อจำกัดด้านเงินทุน เทคโนโลยี และองค์ความรู้เชิงบริหารที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานของผู้ประกอบการรายย่อย ตั้งแต่การขายผ่าน E-commerce การทำการตลาดออนไลน์ ระบบบัญชีดิจิทัล การจัดการข้อมูล ไปจนถึงการประยุกต์ใช้ระบบอัตโนมัติและปัญญาประดิษฐ์เพื่อลดภาระงานและเพิ่มประสิทธิภาพ งานวิจัยของ Bharadwaj (2013) อธิบายว่า ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะการแข่งขันและผลประกอบการของธุรกิจ ขณะที่ Porter & Heppelmann (2014) ระบุว่าดิจิทัลทำให้โครงสร้างธุรกิจเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง ทั้งด้านการแข่งขัน การสร้างมูลค่า และการตอบสนองผู้บริโภค และงานวิจัยหลายฉบับกลับพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม; SMEs) โดยเฉพาะธุรกิจในพื้นที่ชนบทหรือกึ่งเมือง ยังมีระดับความพร้อมด้านดิจิทัลต่ำกว่าที่ควร ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความมั่นใจ หรือการลงทุนในการใช้ระบบดิจิทัล (OECD, 2017; UNCTAD, 2022) สำหรับกรณีอ่างทองและลพบุรีมีปัจจัยจำเพาะ เช่น โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่ยังไม่ทั่วถึง ช่องว่างทางทักษะดิจิทัลของผู้ประกอบการ และการเข้าถึงแหล่งความรู้หรือที่ปรึกษาที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็กในจังหวัดอ่างทองและลพบุรีผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงบริหารจัดการที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของธุรกิจ
3. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน
4. เพื่อเสนอแนวทางเชิงปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทผู้ประกอบการไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้กรอบแนวคิดที่ครอบคลุมปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาผู้ประกอบการขนาดเล็กให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัล โดยแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้ประกอบการ รวมถึงทรัพยากรภายในธุรกิจ เช่น

- 1.1 ความสามารถในการบริหารจัดการ (Management Capability)
- 1.2 การบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Management)
- 1.3 การพัฒนาทักษะและความรู้ทางธุรกิจ (Entrepreneurial Skills and Knowledge)
- 1.4 วัฒนธรรมองค์กรและความสามารถในการปรับตัว (Organizational Culture and Adaptability)

2. เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม ได้แก่การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น

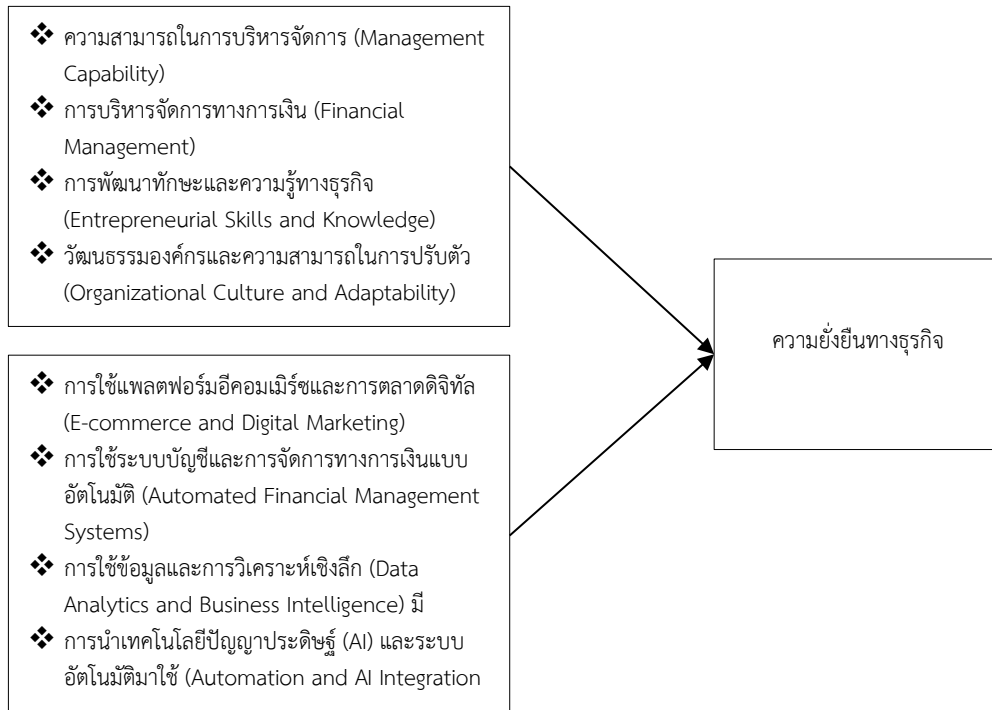
- 2.1 การใช้แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซและการตลาดดิจิทัล (E-commerce and Digital Marketing)
- 2.2 การใช้ระบบบัญชีและการจัดการทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Automated Financial Management Systems)
- 2.3 การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงลึก (Data Analytics and Business Intelligence)
- 2.4 การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบอัตโนมัติมาใช้ (Automation and AI Integration)

กรอบแนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากทฤษฎีการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Theory) ที่อธิบายถึงปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจขนาดเล็กสามารถเติบโตได้ รวมถึงแนวคิดเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาองค์กร (Technology Adoption Model - TAM) ซึ่งช่วยให้เข้าใจว่าเทคโนโลยีสามารถเป็นปัจจัยหลักต้นที่สำคัญในการพัฒนาผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรตามคือ ความยั่งยืนทางธุรกิจ (Business Sustainability) ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ความยั่งยืนทางธุรกิจโดยทั่วไปประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่ 1) ความยั่งยืนทางการเงิน (Financial Sustainability) 2) ความยั่งยืนทางสังคม (Social Sustainability) และ 3) ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นบริบทของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก (SMEs) ซึ่งลักษณะของธุรกิจส่วนใหญ่ยังอยู่ในช่วงการพัฒนาและสร้างความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ตัวชี้วัดที่สะท้อนผลลัพธ์ด้านความยั่งยืนของธุรกิจในเชิงการดำเนินงานและศักยภาพการเติบโตของกิจการเป็นหลัก

ตัวแปรย่อยที่วัดความยั่งยืนทางธุรกิจในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย ความสามารถของธุรกิจในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดปัจจุบัน ซึ่งสะท้อนถึงความมั่นคงและความยั่งยืนทางการเงินของกิจการ ส่วนความเชื่อว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้สามารถเพิ่มโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจในอนาคต ซึ่งสะท้อนมิติของการพัฒนาองค์กรและการสร้างศักยภาพในการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นแม้ว่าการทบทวนวรรณกรรมจะเสนอความยั่งยืนใน 3 มิติหลัก แต่ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ตัวชี้วัดที่สะท้อน ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาธุรกิจในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของผู้ประกอบการ SMEs และเชื่อมโยงกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาใช้ในการขับเคลื่อนองค์กร

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

สมมติฐานการวิจัย

- H1: ความสามารถในการบริหารจัดการ (Management Capability) ส่งผลเชิงบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก
- H2: การบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Management) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก
- H3: การพัฒนาทักษะและความรู้ทางธุรกิจ (Entrepreneurial Skills and Knowledge) มีผลต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก
- H4: วัฒนธรรมองค์กรและความสามารถในการปรับตัว (Organizational Culture and Adaptability) ส่งผลต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก
- H5: การใช้แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซและการตลาดดิจิทัล (E-commerce and Digital Marketing) มีผลเชิงบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก
- H6: การใช้ระบบบัญชีและการจัดการทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Automated Financial Management Systems) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจและสนับสนุนความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก

H7: การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงลึก (Data Analytics and Business Intelligence) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ที่นำไปสู่ความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก

H8: การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบอัตโนมัติมาใช้ (Automation and AI Integration) ส่งผลต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก

นิยามศัพท์

1. **ผู้ประกอบการขนาดเล็ก** (Small Business Entrepreneurs) ผู้ประกอบการขนาดเล็กหมายถึงบุคคลหรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมีขนาดของกิจการที่จำกัด ซึ่งในบริบทของประเทศไทย ธุรกิจขนาดเล็กหมายถึงธุรกิจที่มีพนักงานไม่เกิน 50 คน และมีรายได้ไม่เกิน 100 ล้านบาทต่อปี (Office of Small and Medium Enterprises Promotion [OSMEP], 2021) ธุรกิจประเภทนี้มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจากช่วยสร้างงานและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของตลาดท้องถิ่น (Storey, 2016)

2. **ความยั่งยืนทางธุรกิจ** (Business Sustainability) ความยั่งยืนทางธุรกิจหมายถึงความสามารถขององค์กรในการดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กัน (Elkington, 1997) แนวคิดนี้เกี่ยวข้องกับ Triple Bottom Line ซึ่งประกอบด้วยผลกระทบทางการเงิน (Profit) ผลกระทบต่อสังคม (People) และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Planet) องค์กรที่มุ่งเน้นความยั่งยืนมักใช้กลยุทธ์ที่ช่วยลดความเสี่ยงทางธุรกิจ และเพิ่มคุณค่าต่อสังคมในระยะยาว (Dyllick & Hockerts, 2002)

3. **ยุคดิจิทัล** (Digital Era) ยุคดิจิทัลหมายถึงช่วงเวลาและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตและภาคธุรกิจ โดยมีการใช้ระบบออนไลน์ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Chaffey & Smith, 2022) สำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็ก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้สามารถแข่งขันในตลาดที่กว้างขึ้นและเพิ่มโอกาสในการเติบโตผ่านการทำตลาดออนไลน์และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Kotler et al., 2021)

4. **ความสามารถในการบริหารจัดการ** (Managerial Capability) หมายถึง ศักยภาพของผู้ประกอบการหรือผู้บริหารในการวางแผน การจัดองค์กร การบริหารทรัพยากร การตัดสินใจ และการควบคุมการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

5. **เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม** (Digital Technology and Innovation) หมายถึง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบดิจิทัล และแนวคิดเชิงนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนากระบวนการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และการสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ลดต้นทุน เพิ่มโอกาสทางการตลาด และสนับสนุนการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ

ความยั่งยืนทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่ได้เกิดขึ้นจากการพึ่งพาปัจจัยภายนอกเพียงเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความสามารถภายในองค์กรที่สะท้อนการจัดสรรทรัพยากร ความสามารถในการบริหารจัดการ ความพร้อมด้านทุนมนุษย์ และความสามารถในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ปัจจัยทั้งสี่ที่เป็นแกนสำคัญของการศึกษานี้ ได้แก่ ความสามารถในการบริหารจัดการ การจัดการทางการเงิน การพัฒนาทักษะและความรู้ทางธุรกิจ และวัฒนธรรมองค์กรและความสามารถในการปรับตัว ซึ่งล้วนมีฐานทฤษฎีรองรับอย่างชัดเจนและสามารถอธิบายความยั่งยืนของ SMEs ผ่านกรอบคิดด้านกลยุทธ์ ทุนมนุษย์ และความสามารถพลวัต (dynamic capabilities)

1. ความสามารถในการบริหารจัดการ (Management Capability)

ความสามารถในการบริหารจัดการถือเป็นกลไกพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะในกลุ่ม SMEs ที่ผู้ประกอบการต้องรับบทบาททั้งในเชิงกลยุทธ์และเชิงปฏิบัติการพร้อมกัน แนวคิดของ Fayol (1916) อธิบายว่ากระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วย การวางแผน การจัดการทรัพยากร การสั่งการ และการควบคุม ซึ่งเป็นโครงสร้างที่ทำให้ธุรกิจดำเนินไปตามเป้าหมายได้อย่างเป็นระบบ Robbins & Coulter (2018) แย้งว่าทักษะการบริหารจัดการไม่ได้เป็นเพียงฟังก์ชันด้านการจัดการ แต่เป็นความสามารถที่สะท้อนความพร้อมของธุรกิจในการแข่งขันและปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่ผันผวนและมีความคลุมเครือสูง

งานของ Bourgeois (1980) ยังชี้ให้เห็นว่าการจัดลำดับความสำคัญของทรัพยากรและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ทำให้ SMEs มีความคล่องตัวเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการรักษาความสามารถในการแข่งขัน ขณะที่กรอบคิด Resource-Based View (RBV) ของ Barney (1991) ระบุว่า ทักษะด้านการบริหารจัดการมีคุณลักษณะ VRIN ซึ่งทำให้สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้หากได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป ความสามารถในการบริหารจัดการจึงเป็นตัวแปรสาเหตุที่มีความเหมาะสมเชิงทฤษฎีในการอธิบายความยั่งยืนของธุรกิจ SMEs ผ่านกลไกการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ และความสามารถในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง

2. การบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Management Capability)

การบริหารจัดการทางการเงินเป็นปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดความมั่นคงและความอยู่รอดของ SMEs เนื่องจากธุรกิจขนาดเล็กมีข้อจำกัดด้านเงินทุนและมีความเสี่ยงเชิงสภาพคล่องสูงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ การมีระบบบัญชีที่เป็นมาตรฐาน การตรวจสอบต้นทุน และการประเมินผลกำไร-ขาดทุนอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจบนฐานข้อมูลที่ถูกต้อง Gitman & Zutter (2015) อธิบายว่า การบริหารทุนหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสในการเติบโต ขณะที่ OECD (2017) พบว่า SMEs ทั่วโลกจำนวนมากประสบปัญหาความล้มเหลวทางธุรกิจเนื่องจากขาดความรู้และระบบบริหารการเงินที่มีมาตรฐาน

กลไกนี้สอดคล้องกับกรอบคิดด้านการตัดสินใจเชิงประจักษ์ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการขยายธุรกิจ การเข้าถึงแหล่งทุน และการลดความเสี่ยงเชิงโครงสร้างของกิจการ เมื่อพิจารณาในบริบทของ

ความยั่งยืนทางธุรกิจ การบริหารการเงินที่มีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มความสามารถในการรับมือเหตุการณ์ไม่คาดคิด เช่น ความผันผวนของตลาด ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น หรือภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทำให้ตัวแปรนี้มีเหตุผลเชิงตรรกะในการทำหน้าที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุของความยั่งยืน

3. การพัฒนาทักษะและความรู้ทางธุรกิจ (Entrepreneurial Knowledge & Skills Development)

ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการไม่ได้เกิดขึ้นจากประสบการณ์เพียงอย่างเดียว หากแต่เกิดจากการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและการลงทุนในทุนมนุษย์ (Human Capital Investment) ทฤษฎี Human Capital ของ Becker (1993) อธิบายว่า องค์กรสามารถเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันได้ผ่านการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากร ขณะที่แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Learning) ของ Rae (2006) เน้นให้เห็นว่าการเข้าร่วมอบรม การถ่ายทอดองค์ความรู้ และการนำทฤษฎีไปประยุกต์ใช้จริงช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถคิดเชิงกลยุทธ์ วิเคราะห์ปัญหา และสร้างนวัตกรรมได้ดีขึ้น

สำหรับ SMEs ที่ต้องเผชิญความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว ความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการคงอยู่ในตลาด เมื่อพิจารณาในบริบทความยั่งยืน การพัฒนาทักษะทางธุรกิจทำให้ SMEs สามารถขยายตลาด ปรับตัวต่อเทคโนโลยี และสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง

4. วัฒนธรรมองค์กรและความสามารถในการปรับตัว (Organizational Culture & Adaptability)

วัฒนธรรมองค์กรเป็นองค์ประกอบที่แม้มองไม่เห็น แต่มีอิทธิพลสูงต่อพฤติกรรม การตัดสินใจ และความสามารถในการร่วมมือของบุคลากร Schein (2010) อธิบายว่าวัฒนธรรมองค์กรคือชุดของค่านิยมและสมมติฐานร่วมที่กำหนดรูปแบบการทำงานขององค์กร องค์กรที่เปิดรับการเรียนรู้และการแสดงความคิดเห็นมีแนวโน้มสร้างนวัตกรรมและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ดีกว่า Denison (2000) ยังชี้ให้เห็นว่าความสามารถในการปรับตัวเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ ขณะที่ Teece (2007) ภายใตกรอบ Dynamic Capabilities ระบุว่าองค์กรที่ยั่งยืนต้องมีความสามารถในการรับรู้โอกาส การคว้าโอกาส และการปรับตัวให้เกิดคุณค่าใหม่ (sense-seize-transform)

ในมิติ SMEs การมีวัฒนธรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและการยอมรับการเปลี่ยนแปลงช่วยให้ธุรกิจสามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่มีความไม่แน่นอนสูง จึงมีฐานรองรับชัดเจนในการทำหน้าที่เป็นตัวแปรสาเหตุของความยั่งยืนทางธุรกิจในเชิงโมเดล

วรรณกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม (Digital Technology & Innovation)

1. ระบบ E-commerce และการตลาดดิจิทัล

ระบบ E-commerce และการตลาดดิจิทัลได้กลายเป็น “สนามแข่งขันหลัก” ของธุรกิจในปัจจุบัน เนื่องจากผู้บริโภคจำนวนมากหันมาใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อค้นหาข้อมูลสินค้า ตัดสินใจซื้อ และสร้างปฏิสัมพันธ์กับแบรนด์ แนวคิด Digital Marketing Framework ของ Chaffey (2015) เน้นว่าการเข้าถึงลูกค้าผ่านช่องทางออนไลน์ไม่เพียงเพิ่มการรับรู้แบรนด์ แต่ยังช่วยลดต้นทุนด้านการตลาดและขยายพื้นที่การขายโดยไม่ถูกจำกัดด้วยภูมิศาสตร์ ธุรกิจที่สามารถวิเคราะห์

พฤติกรรมลูกค้าจากการมีส่วนร่วม (Engagement) บนแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Facebook, LINE OA, TikTok หรือ Marketplace ต่าง ๆ จะเข้าใจความต้องการลูกค้าได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น ข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้ช่วยให้ธุรกิจออกแบบข้อเสนอที่เหมาะสม ตอบสนองได้รวดเร็ว และเพิ่มคุณค่าประสบการณ์ลูกค้า รายงาน UNCTAD (2022) ระบุว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีระบบรับคำสั่งซื้อออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพมักมีรายได้เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 20–40 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนช่องทางขายสู่รูปแบบดิจิทัลอย่างชัดเจน ในบริบทจังหวัดอ่างทองและลพบุรี ซึ่งผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อยยังพึ่งพาช่องทางออฟไลน์ การพัฒนา E-commerce และระบบตลาดดิจิทัลจึงเป็นโอกาสสำคัญในการขยายตลาดและลดช่องว่างการแข่งขันกับผู้ประกอบการในจังหวัดใหญ่

2. ระบบบัญชีและการจัดการการเงินแบบอัตโนมัติ

ระบบบัญชีดิจิทัลเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการจัดการองค์กรตามแนวคิด Digital Transformation ของ Bharadwaj (2013) องค์กรที่สามารถนำเทคโนโลยีบัญชีดิจิทัลมาใช้ เช่น โปรแกรมบัญชี แอปพลิเคชันการเงิน หรือระบบรายงานอัตโนมัติ จะลดความผิดพลาดจากแรงงานมนุษย์ เพิ่มความถูกต้องของข้อมูลทางการเงิน และทำให้สามารถติดตามภาวะการเงินได้แบบเรียลไทม์ ข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องช่วยให้ผู้ประกอบการวางแผนต้นทุน ควบคุมค่าใช้จ่าย และประเมินกำไรหรือขาดทุนได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Resource-Based View (Barney, 1991) ที่ระบุว่าทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการตัดสินใจ เช่น ระบบข้อมูลที่เชื่อถือได้ จะสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในระยะยาว ในพื้นที่วิจัย พบว่า ผู้ประกอบการจำนวนมากยังขาดระบบการจัดการบัญชีที่เป็นระบบ การส่งเสริมให้ใช้ระบบบัญชีดิจิทัลจึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาความสามารถการแข่งขันและความยั่งยืนของธุรกิจ

3. การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงลึก

Provost & Fawcett (2013) กล่าวว่า ตามทฤษฎี Data-Driven Decision Making องค์กรที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้า ต้นทุน ผลผลิต และแนวโน้มตลาดได้อย่างถูกต้องจะมีความพร้อมในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ที่แม่นยำกว่าธุรกิจที่ขาดข้อมูลสนับสนุน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในอ่างทองและลพบุรี ความสามารถในการรวบรวมและใช้ประโยชน์จากข้อมูล เช่น พฤติกรรมลูกค้าออนไลน์ ข้อมูลธุรกรรม หรือข้อมูลยอดขายย้อนหลัง จะช่วยให้ผู้ประกอบการระบุโอกาสใหม่ทางตลาด เข้าใจแนวโน้มการแข่งขัน และออกแบบสินค้า/บริการที่ตรงกับความต้องการลูกค้า งานวิจัยของ McKinsey (2022) ยังระบุว่าองค์กรที่ใช้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์มีแนวโน้มที่จะเติบโตเร็วกว่าองค์กรทั่วไปถึงร้อยละ 23 ซึ่งสะท้อนบทบาทสำคัญของข้อมูลในการสร้างความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์

4. ระบบ Automation และ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) Integration

ระดับผลผลิตธุรกิจยุคใหม่ ระบบอัตโนมัติและปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเทคโนโลยีที่เข้ามาเปลี่ยนภูมิทัศน์ของธุรกิจขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญ แนวคิดปัญญาประดิษฐ์ (AI)-Augmented Business Model ของ Jarrah (2023) อธิบายว่าการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในงานซ้ำซาก เช่น

การตอบแชท การจัดการลูกค้า หรือการคัดแยกข้อมูล จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และลดความผิดพลาดในการดำเนินงาน เมื่อธุรกิจสามารถนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาวิเคราะห์ตลาด คาดการณ์ยอดขาย หรือสนับสนุนการตัดสินใจ ผู้ประกอบการจะมีความเข้าใจตลาดที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วกว่าเดิม การยอมรับและนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้งานยังสอดคล้องกับทฤษฎี Technology Acceptance Model และ UTAUT ที่ให้ความสำคัญกับการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งาน (Davis, 1989; Venkatesh et al., 2003)

แนวคิดความยั่งยืนและขีดความสามารถในการแข่งขัน

1. ความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ (Business Competitiveness) ความสามารถในการแข่งขันสะท้อนถึงความสามารถของธุรกิจในการสร้างคุณค่าเหนือคู่แข่ง ทั้งในด้านราคา คุณภาพ ความคล่องตัว และนวัตกรรม แนวคิด Barney (1991) อธิบายว่า องค์กรที่มีทรัพยากรที่มีคุณค่า (Valuable) หาได้ยาก (Rare) ยากต่อการเลียนแบบ (Inimitable) และจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จะมีโอกาสรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เทคโนโลยีดิจิทัลถูกมองว่าเป็นทรัพยากรเชิงกลยุทธ์ที่เสริมศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจอย่างมาก เนื่องจากช่วยให้ธุรกิจเข้าถึงตลาดใหม่ ลดต้นทุนในการดำเนินงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริการลูกค้า งานวิจัยของ OECD (2023) และ World Bank (2022) อธิบายว่า ธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมมีผลผลิตที่สูงกว่าและมีโอกาสขยายส่วนแบ่งตลาดได้มากกว่าธุรกิจที่ยังพึ่งพารูปแบบดั้งเดิม

2. เทคโนโลยีกับการเติบโตอย่างยั่งยืน (Technology-Enabled Sustainability) ความยั่งยืนในบริบทของธุรกิจหมายถึง การรักษาความสามารถในการดำเนินงาน การแข่งขัน และการสร้างคุณค่าในระยะยาว โดยไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม แนวคิด Triple Bottom Line (Elkington, 1998) อธิบายว่า ความยั่งยืนเกิดจากความสมดุลของ People-Planet-Profit ซึ่งเป็นกรอบที่ธุรกิจทั่วโลกใช้ในการวางกลยุทธ์เพื่อเติบโตอย่างมั่นคง งานวิจัยร่วมสมัย เช่น European Commission (2021) และ UN Global Compact (2023) พบว่า เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบอัตโนมัติ การวิเคราะห์ข้อมูล และ AI มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความยั่งยืน โดยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน ลดของเสีย และเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงาน นอกจากนี้ธุรกิจที่พึ่งพาเทคโนโลยียังสามารถขยายโมเดลธุรกิจได้ง่ายขึ้น เนื่องจากต้นทุนส่วนเพิ่มต่ำ และสามารถขยายตลาดได้อย่างรวดเร็ว การที่ผู้ประกอบการ “เชื่อว่าการใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืน” จึงสะท้อนถึงมุมมองของผู้บริหารที่มองเห็นบทบาทของนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ และสะท้อนถึง Dynamic Capabilities ขององค์กรตาม Teece (2014) ซึ่งหมายถึงความสามารถของธุรกิจในการผสมผสาน ปรับใช้ และเปลี่ยนแปลงทรัพยากรภายในให้สอดคล้องกับโอกาสใหม่ ๆ ในตลาด

การเลือกตัวแปรในโมเดลมีความสมเหตุสมผลเชิงตรรกะเนื่องจากความยั่งยืนของธุรกิจ SMEs ไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรง แต่เกิดจากกระบวนการเชิงกลไกที่รวมกันระหว่างความสามารถภายในองค์กรและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ความสามารถในการบริหารจัดการ การบริหารการเงิน การพัฒนาทักษะ และความสามารถในการปรับตัวเป็นทรัพยากรเชิงกลยุทธ์

ตามกรอบ Resource-Based View และ Human Capital ซึ่งทำหน้าที่เป็น “ตัวแปรต้น (Independent Variables)” ที่ทำให้ธุรกิจสามารถใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและลดความเสี่ยง ในขณะที่เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมทำหน้าที่เป็น “ตัวเร่งกลไก” ที่ช่วยขยายตลาด เพิ่มความเร็วในการตัดสินใจ และเพิ่มผลิตภาพตามแนวคิด Digital Transformation และ Dynamic Capabilities ทั้งสองมิตินี้ ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นก่อนนำไปสู่ความยั่งยืนเชิงธุรกิจ จึงทำให้ตัวแปรเหล่านี้มีความเหมาะสมเชิงทฤษฎีและบริบทในการนำเข้าสู่สมการเชิงโครงสร้าง (SEM)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กลงในจังหวัดอ่างทองและลพบุรี จำนวนรวมประมาณ 16,000 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567) ซึ่งวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelin; SEM) ซึ่งแนะนำว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีจำนวนอย่างน้อย 200 ตัวอย่างขึ้นไป เพื่อให้เพียงพอต่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล (Israel, 2012)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 ราย ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคโมเดลสมการโครงสร้าง นอกจากนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กลงที่ดำเนินกิจการในจังหวัดอ่างทองและลพบุรี และเป็นผู้ที่มีบทบาทในการบริหารหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้อมีความสอดคล้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม และความยั่งยืนทางธุรกิจ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลได้ 205 กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กลง (SMEs) ที่ดำเนินกิจการอยู่ในจังหวัดอ่างทองและจังหวัดลพบุรี ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมการวิจัยต้องมีบทบาทในการบริหารหรือเป็นผู้ตัดสินใจหลักของธุรกิจ และมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงมีการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องและมีประสบการณ์ในการประกอบกิจการ เพื่อให้สามารถสะท้อนข้อมูลที่เกี่ยวกับการขับเคลื่อนองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก โดยดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ โดยการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ ผู้วิจัยได้เผยแพร่แบบสอบถามผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ได้แก่ Google Forms และส่งลิงก์แบบสอบถามผ่านเครือข่ายผู้ประกอบการ กลุ่มสื่อสังคมออนไลน์ และช่องทางการติดต่อของผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดอ่างทองและลพบุรี ส่วนการเก็บข้อมูลแบบออฟไลน์ ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้แก่

ผู้ประกอบการในแหล่งประกอบธุรกิจ ได้แก่ ตลาด ร้านค้า และสถานประกอบการต่าง ๆ ในจังหวัดอ่างทองและลพบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเพิ่มอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

เครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการขนาดเล็กในจังหวัดอ่างทองและจังหวัดลพบุรี โดยมุ่งสำรวจระดับของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการ แบบสอบถามถูกออกแบบตามกรอบแนวคิดทางทฤษฎีการจัดการ การตลาดดิจิทัล และแนวคิดความยั่งยืนของธุรกิจ รวมทั้งอ้างอิงเครื่องมือจากงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล เพื่อให้สามารถวัดตัวแปรได้อย่างครอบคลุมและเที่ยงตรง

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็นสี่ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและรูปแบบธุรกิจ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการตลาดออนไลน์ (E-commerce, Social Media, Data Analytics Automation/AI) ด้านการบริหารจัดการและความสามารถทางธุรกิจ และด้านความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืน

2. ความเชื่อมั่นของเครื่องมือได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตามหลักการของ Lynn (1986) และคำนวณดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ซึ่งทุกข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และค่าเฉลี่ยทั้งหมด = 0.754 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมและครอบคลุมประเด็นที่ต้องการวัด จากนั้นได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Test) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ตามแนวทางของ Nunnally & Bernstein (1994) พบว่า ทุกมิติของเครื่องมือมีค่าช่วง 0.873-0.889 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีมากและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

3.1 สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ประเภทกิจการ ระยะเวลาการดำเนินงาน รูปแบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และระดับการบริหารจัดการภายในองค์กร

3.2 สถิติเชิงอนุมานใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและอิทธิพลของตัวแปรผ่านการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling; SEM) ซึ่งช่วยประเมินทั้งความสัมพันธ์เชิงตรงและเชิงอ้อมระหว่างตัวแปรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมการบริหารจัดการ ความสามารถในการแข่งขัน และความยั่งยืนของธุรกิจ โดย SEM สามารถทดสอบโครงสร้างโมเดลเชิงทฤษฎีได้ครอบคลุมกว่าเทคนิคสถิติแบบแยกส่วน เช่น Pearson Correlation หรือ Multiple Regression แบบดั้งเดิม การประเมินโมเดลในขั้นตอน CFA (Confirmatory Factor Analysis) ใช้เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรแฝง เช่น ความถูกต้องเชิงปัจจัย (Factor Loadings ≥ 0.50), ค่า Composite Reliability (CR ≥ 0.70) และค่า Average Variance Extracted (AVE ≥ 0.50) ก่อนเข้าสู่การวิเคราะห์ SEM (Byrne, 2010)

ในการประเมินความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling; SEM) นักวิจัยจำเป็นต้องใช้ดัชนีหลายประเภทเพื่อสะท้อนคุณภาพของการฟิตของโมเดล

ทั้งในเชิงสัมบูรณ์และเชิงเปรียบเทียบ เนื่องจากการพิจารณาเฉพาะค่าไคสแควร์ (χ^2) เพียงตัวเดียว อาจทำให้เกิดความเอนเอียงจากขนาดตัวอย่าง โดยเฉพาะเมื่อมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมาก ดังนั้นการพิจารณาค่าดัชนีหลายตัวจึงเป็นแนวปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการสมัยใหม่

ดัชนีแรกคือค่าอัตราส่วนระหว่างไคสแควร์ต่อองศาอิสระ (χ^2/df) ซึ่งใช้เพื่อสะท้อนความคลาดเคลื่อนโดยรวมของโมเดล โดยทั่วไปหากมีค่าไม่เกิน 3.00 ถือว่ามีความสอดคล้องที่ดี และหากไม่เกิน 5.00 ถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สำหรับดัชนีเชิงเปรียบเทียบ ได้แก่ ค่า Comparative Fit Index (CFI) และ Tucker-Lewis Index (TLI) ซึ่งเปรียบเทียบความสอดคล้องของโมเดลที่ทดสอบกับโมเดลพื้นฐานที่ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้คือมีค่ามากกว่า 0.90 และหากมีค่ามากกว่า 0.95 ถือว่ามีความสอดคล้องในระดับดีมากตามข้อเสนอของ Hu & Bentler (1999)

ด้านดัชนีเชิงความคลาดเคลื่อน ได้แก่ Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) ซึ่งใช้ประเมินความคลาดเคลื่อนต่อองศาอิสระของโมเดล ค่า RMSEA ที่ต่ำกว่า 0.08 ถือว่ามีความเหมาะสม และต่ำกว่า 0.05 ถือว่ามีความสอดคล้องดีมาก ขณะที่ค่า Standardised Root Mean Square Residual (SRMR) ใช้ประเมินความคลาดเคลื่อนเฉลี่ยของความสัมพันธ์ที่ได้จากโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่า SRMR ต่ำกว่า 0.08 ถือว่ามีความสอดคล้องและยอมรับได้ในงานวิจัยเชิงสังคมศาสตร์

การพิจารณาดัชนีหลายตัวร่วมกันเช่นนี้สอดคล้องกับแนวทางของ Hair et al. (2019) ที่เสนอว่าการประเมินโมเดล SEM ไม่ควรอาศัยดัชนีตัวเดียว แต่ควรใช้การประเมินแบบหลายเกณฑ์ (Multiple Fit Criteria) เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สมดุลและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Description Statistics)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการขนาดเล็กจำนวน 205 ราย พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 147 ราย (ร้อยละ 71.71) รองลงมาเป็นเพศชายจำนวน 57 ราย (ร้อยละ 27.80) และเพศอื่น ๆ จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 0.49) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 35–44 ปี จำนวน 89 ราย (ร้อยละ 43.41) รองลงมาคือกลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 46 ราย (ร้อยละ 22.44) และกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 44 ราย (ร้อยละ 21.46) ขณะที่กลุ่มอายุ 25–34 ปี มีจำนวน 26 ราย (ร้อยละ 12.68)

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 121 ราย (ร้อยละ 59.02) ขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวนเท่ากันคือ 42 ราย (ร้อยละ 20.49)

สำหรับประเภทธุรกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มจำนวน 60 ราย (ร้อยละ 29.27) รองลงมาคือธุรกิจค้าปลีก/ค้าส่ง จำนวน 36 ราย (ร้อยละ 17.56) และธุรกิจเครื่องแต่งกาย/แฟชั่น จำนวน 24 ราย (ร้อยละ 11.71)

รูปแบบการจดทะเบียนธุรกิจ พบว่า ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจในรูปแบบบุคคลธรรมดา มากที่สุดจำนวน 95 ราย (ร้อยละ 46.34) รองลงมาคือธุรกิจที่ยังไม่ได้จดทะเบียนจำนวน 59 ราย (ร้อยละ 28.78) และบริษัทจำกัดจำนวน 17 ราย (ร้อยละ 8.29)

ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-3 ปี จำนวน 87 ราย (ร้อยละ 42.44) และมากกว่า 3 ปี จำนวน 81 ราย (ร้อยละ 39.51) ขณะที่ธุรกิจที่ดำเนินการไม่ถึง 1 ปีมีจำนวน 36 ราย (ร้อยละ 17.56)

รายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มรายได้มากกว่า 25,000 บาทมีจำนวน 57 ราย (ร้อยละ 27.80) รองลงมาคือกลุ่มรายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 52 ราย (ร้อยละ 25.37) กลุ่มรายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 51 ราย (ร้อยละ 24.88) และกลุ่มรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 45 ราย (ร้อยละ 21.95)

จำนวนพนักงาน พบว่า ธุรกิจที่มีพนักงาน 1-3 คนมีจำนวน 76 ราย (ร้อยละ 37.07) รองลงมาคือธุรกิจที่ไม่มีพนักงานและดำเนินธุรกิจเพียงคนเดียวจำนวน 72 ราย (ร้อยละ 35.12) และธุรกิจที่มีพนักงาน 4-10 คนจำนวน 42 ราย (ร้อยละ 20.49)

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจในจังหวัดอ่างทองมีจำนวน 106 ราย (ร้อยละ 51.71) และจังหวัดลพบุรีจำนวน 99 ราย (ร้อยละ 48.29)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม (Digital Technology & Innovation) และความยั่งยืน

ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	SK	KU
- สามารถกำหนดเป้าหมายของธุรกิจได้อย่างชัดเจน	4.22	0.93	-1.076	.744
- มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนธุรกิจ	4.17	0.95	-1.005	.718
- สามารถบริหารจัดการทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.26	0.87	-1.066	.838
- สามารถควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม	4.26	0.92	-1.220	1.182
- สามารถจัดลำดับความสำคัญของงานต่าง ๆ ได้ดี	4.41	0.90	-1.595	2.240
- มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายอย่างเป็นระบบ	4.23	1.01	-1.474	1.919
- สามารถบริหารเงินทุนหมุนเวียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.17	0.98	-1.105	.924
- สามารถวางแผนการลงทุนในธุรกิจได้เหมาะสม	4.28	0.89	-1.118	.789
ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	SK	KU
- สามารถควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายได้ดี	4.18	0.90	-1.022	.926
- มีการประเมินผลกำไรหรือขาดทุนเป็นประจำ	4.27	0.93	-1.069	.396
- ได้เข้าร่วมอบรมหรือกิจกรรมพัฒนาทักษะทางธุรกิจ	3.76	1.18	-.747	-.298
- ติดตามข่าวสารหรือความรู้ใหม่ ๆ ด้านการบริหารธุรกิจ	4.09	1.04	-1.156	.916
- มีการประยุกต์ใช้ความรู้ทางทฤษฎีกับธุรกิจของ	4.09	0.98	-.976	.687
- มีแผนพัฒนาทักษะส่วนบุคคลอย่างต่อเนื่อง	4.19	0.99	-1.056	.494
- สามารถเรียนรู้ทักษะใหม่ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	4.26	0.93	-1.031	.324
- ทีมงานของให้ความสำคัญกับความร่วมมือ	4.24	1.00	-1.385	1.541

ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	SK	KU
- ธุรกิจที่มีการยอมรับการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม	4.20	0.96	-1.178	.898
- สามารถปรับกลยุทธ์ธุรกิจเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง	4.17	0.95	-.977	.464
- วัฒนธรรมองค์กรส่งเสริมให้พนักงานแสดงความคิดเห็น	4.24	1.00	-1.407	1.623
- ส่งเสริมให้ทีมงานเรียนรู้และปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่	4.33	0.96	-1.495	1.796
เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	SK	KU
- ใช้ช่องทางออนไลน์ในการขายสินค้า/บริการ	4.03	1.16	-1.119	.411
- ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์	4.15	1.05	-1.190	.788
- สามารถติดตามพฤติกรรมลูกค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์	4.03	1.13	-1.070	.376
- สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าผ่านระบบออนไลน์	4.01	1.12	-.980	.153
- มีระบบรับคำสั่งซื้อออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ	4.07	1.19	-1.317	.899
- ใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันในการจัดการบัญชี	4.09	1.13	-1.224	.831
- ระบบบัญชีของสามารถสรุปผลรายรับรายจ่ายได้อย่างแม่นยำ	4.20	1.02	-1.358	1.499
- สามารถติดตามสถานะทางการเงินผ่านระบบดิจิทัล	4.20	1.08	-1.338	1.049
- มีการแจ้งเตือนหรือรายงานทางการเงินอัตโนมัติ	4.22	1.03	-1.364	1.332
- ระบบจัดการการเงินช่วยลดเวลาการทำงานทางบัญชี	4.26	0.99	-1.277	1.048
- รวบรวมข้อมูลพฤติกรรมลูกค้าเพื่อนำมาวิเคราะห์	4.26	1.01	-1.292	.971
- ใช้ข้อมูลพฤติกรรมลูกค้าเพื่อวางแผนการตลาด	4.26	0.99	-1.339	1.368
- วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลกำไรขาดทุน	4.28	0.97	-1.369	1.441
- ติดตามแนวโน้มตลาดผ่านข้อมูลดิจิทัล	4.14	1.02	-1.044	.432
- ใช้ข้อมูลย้อนหลังในการวางแผนธุรกิจในอนาคต	4.21	1.01	-1.142	.502
ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	SK	KU
- ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในงานซ้ำซาก เช่น การจัดส่งหรือการตอบแชท	4.00	1.13	-1.180	.853
- ใช้เครื่องมืออัตโนมัติเพื่อช่วยในการบริหารจัดการลูกค้า	4.09	1.04	-1.090	.632
- มีการทดลองหรือใช้งานระบบ AI ในธุรกิจ	4.00	1.20	-1.078	.268
- เห็นว่าระบบอัตโนมัติช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน	4.17	1.03	-1.223	.962
- ตั้งใจพัฒนาและปรับใช้เทคโนโลยี AI เพิ่มเติมในอนาคต	4.16	1.05	-1.271	1.081
ความยั่งยืน (Sustainability)	$\bar{X}$	S.D.	SK	KU
- ธุรกิจของสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดปัจจุบัน	4.07	1.04	-1.099	.814
- เชื่อว่าการใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืน	4.35	0.96	-1.580	2.204

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการ พบว่าด้านความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการมีระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 คือ ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของงานต่าง ๆ ได้ดี ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.90) รองลงมาคือการส่งเสริมให้ทีมงานเรียนรู้และปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.96) และความสามารถในการวางแผนการลงทุนในธุรกิจอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.89)

ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลกำไรขาดทุน ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.97) รองลงมาการใช้ข้อมูลพฤติกรรมลูกค้าเพื่อวางแผนการตลาด และการรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมลูกค้าเพื่อนำมาวิเคราะห์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.99 และ 1.01 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นถึงบทบาทของข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงลึกในการสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจ

ด้านความยั่งยืน (Sustainability) พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความเชื่อว่าการใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืน ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.96) รองลงมาคือความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจในตลาดปัจจุบัน ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 1.04)

จากการตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูล พบว่า ค่า Skewness มีค่าอยู่ระหว่าง -1.595 ถึง -0.747 และค่า Kurtosis มีค่าอยู่ระหว่าง -0.298 ถึง 2.240 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ แสดงว่าการกระจายของข้อมูลมีลักษณะใกล้เคียงการแจกแจงปกติ จึงสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์สถิติขั้นสูง เช่น การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ได้

การวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling; SEM) ด้วยวิธีการประมาณค่าแบบ Maximum Likelihood เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝง รวมถึงเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลการวัดและโมเดลเชิงโครงสร้าง ผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยไม่มาตรฐาน (Estimate) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) ค่าอัตราส่วนวิกฤต (Critical Ratio; C.R.) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) และค่าสัมประสิทธิ์การอธิบายความแปรปรวน (R^2) ตามแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ตารางที่ 2 ความถูกต้องเชิงบ่งชี้ ค่า Composite Reliability และค่า Average Variance Extracted

ตัวแปรแฝง	รหัสตัวแปร	(λ)	AVE	CR	Cronbach's α
ความสามารถในการบริหารจัดการ (MANAGE)	Manage1	0.945	0.849	0.958	0.934
	Manage2	0.912			
	Manage3	0.904			
	Manage4	0.925			
เทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการดิจิทัล (DGM)	DM1	0.800	0.808	0.943	0.915
	DM2	0.947			
	DM3	0.913			
	DM4	0.927			
ความยั่งยืนของธุรกิจ (SUSTA)	SUS1	0.837	0.607	0.754	0.682
	SUS2	0.717			

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงทั้งสามตัว คือ ความสามารถในการบริหารจัดการ (MANAGE) เทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการดิจิทัล (DGM) และความยั่งยืนของธุรกิจ (SUSTA) มีค่า Factor Loading (λ) อยู่ในช่วง 0.717 – 0.947 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ 0.50 ตามข้อเสนอของ Hair et al. (2019) สะท้อนให้เห็นว่าตัวแปรวัดสามารถอธิบายตัวแปรแฝงได้อย่างเพียงพอ

ในด้านความเที่ยงตรงเชิงบ่งชี้ ค่า Average Variance Extracted (AVE) ของตัวแปรทั้งสาม อยู่ระหว่าง 0.607 – 0.849 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.50 แสดงให้เห็นว่าส่วนความแปรปรวนที่ตัวแปรแฝง อธิบายได้สูงกว่าส่วนความแปรปรวนที่เกิดจากความคลาดเคลื่อนของการวัด จึงมีความถูกต้องเชิงบ่งชี้ ที่เหมาะสม

ในด้านความเชื่อมั่น ค่า Composite Reliability (CR) อยู่ในช่วง 0.754 – 0.958 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ขั้นต่ำ 0.70 แสดงถึงความเชื่อถือของโครงสร้างตัวแปรในเชิงองค์ประกอบ ขณะที่ค่า Cronbach's Alpha อยู่ในช่วง 0.682 – 0.934 ซึ่งแม้ว่าตัวแปร SUSTA จะมีค่า α เท่ากับ 0.682 ซึ่งต่ำกว่า 0.70 เล็กน้อย แต่ยังถือว่าอยู่ในระดับยอมรับได้สำหรับงานวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ที่มีจำนวน ตัวชี้วัดน้อย

กล่าวโดยสรุป ผลการตรวจสอบทั้งหมดบ่งชี้ว่าเครื่องมือมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น เพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์โครงสร้างโมเดลในขั้นตอน SEM ต่อไปได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

ความสัมพันธ์	Estimate	S.E.	C.R.	β (Std.)	p-value	R ²
Structural Model						
SUSTA $\leftarrow$ DGM	0.302	0.045	6.701	0.353	< .001*	0.125
SUSTA $\leftarrow$ MANAGE	1.588	0.115	13.849	0.835	< .001*	0.697
Measurement Model; MANAGE						
Manage1 $\leftarrow$ MANAGE	1.890	0.074	25.421	0.945	< .001*	0.892
Manage2 $\leftarrow$ MANAGE	0.947	0.042	22.633	0.912	< .001*	0.831
Manage3 $\leftarrow$ MANAGE	1.047	0.047	22.052	0.904	< .001*	0.817
Manage4 $\leftarrow$ MANAGE	1.000	–	–	0.925	–	0.856
Measurement Model; DGM						
DM1 $\leftarrow$ DGM	0.939	0.058	16.260	0.800	< .001*	0.641
DM2 $\leftarrow$ DGM	1.044	0.041	25.325	0.947	< .001*	0.897
DM3 $\leftarrow$ DGM	0.946	0.042	22.644	0.913	< .001*	0.833
DM4 $\leftarrow$ DGM	1.000	–	–	0.927	–	0.859
Measurement Model; SUSTA						
SUS1 $\leftarrow$ SUSTA	1.000	–	–	0.837	–	0.701
SUS2 $\leftarrow$ SUSTA	0.823	0.076	10.835	0.717	< .001*	0.514

* มีความสัมพันธ์ยอมรับที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงโครงสร้าง พบว่า ตัวแปรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม (DGM) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความยั่งยืนขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.353$, C.R. = 6.701, $p < .001$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความยั่งยืนขององค์กรได้ร้อยละ 12.5 ($R^2 = 0.125$) สะท้อนให้เห็นว่า การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้มีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างความยั่งยืนขององค์กรในระดับปานกลาง

ความสามารถด้านการบริหารจัดการ (Management Capability; MANAGE) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความยั่งยืนขององค์กรในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.835$, C.R. = 13.849, $p < .001$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของความยั่งยืนขององค์กรได้ถึงร้อยละ 69.7 ($R^2 = 0.697$) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ความสามารถในการบริหารจัดการเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความยั่งยืนขององค์กรอย่างเด่นชัด

สรุปผลโมเดลการวัด: ความสามารถด้านการบริหารจัดการ (MANAGE)

ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัดของตัวแปรความสามารถด้านการบริหารจัดการพบว่า ตัวชี้วัดทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในระดับสูงและมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.904 ถึง 0.945 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ตัวชี้วัดความสามารถในการบริหารจัดการ (Management Capability) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด ($\beta = 0.945$, $R^2 = 0.892$) รองลงมาคือ การบริหารจัดการ

ทางการเงิน (Financial Management) ($\beta = 0.912$, $R^2 = 0.831$) และการพัฒนาทักษะและความรู้ทางธุรกิจ (Entrepreneurial Skills and Knowledge) ($\beta = 0.904$, $R^2 = 0.817$) แสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัดเหล่านี้สามารถอธิบายโครงสร้างความสามารถด้านการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

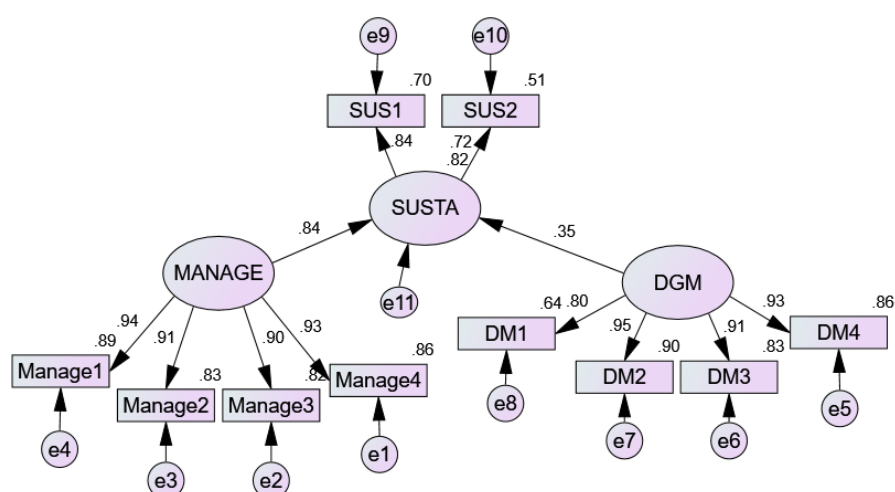
สรุปผลโมเดลการวัด: ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม (DGM)

สำหรับตัวแปรการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัดพบว่า ตัวชี้วัดทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.800 ถึง 0.947 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ตัวชี้วัดการใช้ระบบบัญชีและการจัดการทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Automated Financial Management Systems) มีอิทธิพลสูงที่สุดต่อโครงสร้างการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\beta = 0.947$, $R^2 = 0.897$) รองลงมาคือการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบอัตโนมัติมาใช้ (Automation and AI Integration) ($\beta = 0.927$, $R^2 = 0.859$) และ การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงลึก (Data Analytics and Business Intelligence) ($\beta = 0.913$, $R^2 = 0.833$) สะท้อนถึงความสอดคล้องและความเหมาะสมของตัวชี้วัดในการอธิบายตัวแปรแฝงดังกล่าว

สรุปผลโมเดลการวัด: ความยั่งยืนขององค์กร (SUSTA)

ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัดของตัวแปรความยั่งยืนขององค์กรพบว่า ตัวชี้วัดความสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดปัจจุบันมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในระดับสูง ($\beta = 0.837$, $R^2 = 0.701$) ขณะที่ตัวชี้วัดการใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืนมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางแต่นัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.717$, C.R. = 10.835, $p < .001$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 51.4 ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าโมเดลการวัดของความยั่งยืนขององค์กรมีความเหมาะสมและสามารถสะท้อนมิติของความยั่งยืนได้อย่างครอบคลุม

ผลการศึกษาทั้งหมดแสดงความสัมพันธ์ตามภาพที่ 2

$\chi^2/df = 1.85$, $GFI = 0.94$, $AGFI = 0.91$, $CFI = 0.96$, $TLI = 0.95$, $RMSEA = 0.045$, and $SRMR = 0.041$.

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์จากการศึกษา

ที่มา: การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงโครงสร้าง

ตารางที่ 4 สรุปสมมติฐานการศึกษา

สมมติฐาน	รายละเอียด	ผลการทดสอบ
H1	ความสามารถในการบริหารจัดการส่งผลเชิงบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	Accepted
H2	การบริหารจัดการทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	Accepted
H3	การพัฒนาทักษะและความรู้ทางธุรกิจมีผลต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	Accepted
H4	วัฒนธรรมองค์กรและความสามารถในการปรับตัวส่งผลต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	Accepted
H5	การใช้แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซและการตลาดดิจิทัลส่งผลเชิงบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	Accepted
H6	การใช้ระบบบัญชีและการจัดการทางการเงินแบบอัตโนมัติช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจและสนับสนุนความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	Accepted
H7	การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงลึกมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ที่นำไปสู่ความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	Accepted
H8	การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบอัตโนมัติมาใช้ส่งผลต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็ก	Accepted

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า สมมติฐานทั้ง 8 ข้อ (H1-H8) ได้รับการสนับสนุนจากข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าองค์กรประกอบด้านความสามารถในการบริหารจัดการและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญ โดยสมมติฐาน H1-H4 ซึ่งครอบคลุมมิติความสามารถในการบริหารจัดการ การบริหารจัดการทางการเงิน การพัฒนาทักษะและความรู้ทางธุรกิจ รวมถึงวัฒนธรรมองค์กรและความสามารถในการปรับตัว ล้วนสะท้อนถึงบทบาทของศักยภาพภายในองค์กรในฐานะปัจจัยหลักที่ขับเคลื่อนความยั่งยืนทางธุรกิจ ขณะเดียวกัน สมมติฐาน H5-H8 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ ระบบบัญชีและการจัดการทางการเงินแบบอัตโนมัติ การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงลึก ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และระบบอัตโนมัติ ได้รับการยืนยันว่ามีอิทธิพลเชิงบวกต่อความยั่งยืนทางธุรกิจเช่นเดียวกัน ซึ่งทั้ง 8 สมมติฐานยอมรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผล

ผลการวิจัยยืนยันว่าความยั่งยืนทางธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดเล็กในบริบทจังหวัดอ่างทองและลพบุรีเป็นผลลัพธ์ของการบูรณาการระหว่างความสามารถในการบริหารจัดการและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม โดยมีความสามารถในการบริหารจัดการเป็นปัจจัยหลักและเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยเสริม ซึ่งสอดคล้องกับวรรณกรรมด้านการจัดการธุรกิจ SMEs ที่ชี้ว่า

ผู้ประกอบการมักต้องรับบทบาททั้งเชิงกลยุทธ์และเชิงปฏิบัติการควบคู่กัน (Fayol, 1916) และความสามารถด้านการบริหารจัดการจึงเป็นกลไกสำคัญในการคงอยู่และการเติบโตของธุรกิจขนาดเล็ก

ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ที่พบว่าความสามารถในการบริหารจัดการมีอิทธิพลสูงสุดต่อความยั่งยืน ($R^2 = 0.697$) และมีค่าสัมประสิทธิ์สูงกว่าเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิด Resource-Based View (Barney, 1991) ที่มองว่าทรัพยากรเชิงการบริหารจัดการเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า หาได้ยาก และยากต่อการเลียนแบบ จึงสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและนำไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาว ข้อค้นพบนี้ยังสอดคล้องกับงานของ Bourgeois (1980) ที่ระบุว่าความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญและวางแผนเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ SMEs มีความคล่องตัวเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการอยู่รอดในตลาดที่ผันผวน

ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผลการวิจัยที่พบว่ามีผลเชิงบวกในระดับปานกลางสอดคล้องกับงานที่มองว่าเทคโนโลยีเป็นปัจจัยเสริมการเติบโตมากกว่าปัจจัยกำหนด (Chaffey, 2015; UNCTAD, 2022) โดยเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ และเพิ่มความโปร่งใสตามแนวคิด Digital Transformation (Bharadwaj, 2013) ผลการประเมินเชิงพรรณนาเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์กำไร-ขาดทุนและพฤติกรรมลูกค้าสอดคล้องกับ Data-Driven Decision Making (Provost & Fawcett, 2013) และงานวิจัยของ McKinsey (2021) ที่ชี้ว่าการใช้ข้อมูลเพิ่มความแม่นยำในการตัดสินใจและเพิ่มอัตราการเติบโตของกิจการ

ส่วนการนำระบบบัญชีดิจิทัล ระบบอัตโนมัติ และปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้สะท้อนการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีตามแนวคิด AI-Augmented Business Model (Jarrah, 2023) และสนับสนุนกรอบแนวคิด TAM และ UTAUT ที่ให้ความสำคัญกับการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งาน (Davis, 1989; Venkatesh et al., 2003)

การศึกษานี้ค้นพบว่าเทคโนโลยีช่วยเพิ่มโอกาสการเติบโตอย่างยั่งยืน สนับสนุนกรอบ Technology-Enabled Sustainability และ Triple Bottom Line (Elkington, 1998) ต่อทฤษฎีข้อสรุปเชิงทฤษฎีว่าความยั่งยืนของ SMEs ไม่ได้เกิดจากเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากความสามารถของผู้ประกอบการในการจัดการ บุคลากร และแปลงทรัพยากรภายในให้เกิดคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดฐานทรัพยากร (Resource-Based View) และความสามารถเชิงพลวัต (Dynamic Capabilities) อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้งาน

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดอ่างทองและลพบุรี โดยควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างความสามารถด้านการบริหารจัดการ เช่น การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนกลยุทธ์ และการบริหารการเงินอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน หน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาโครงการฝึกอบรม และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมการเติบโตและความยั่งยืนของธุรกิจในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรขยายพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาไปยังจังหวัดหรือกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น เพื่อเพิ่มความครอบคลุมและความทั่วไปของผลการวิจัย
- 2.2 ควรศึกษาผู้ประกอบการที่มีขนาดธุรกิจแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของความสามารถในการบริหารจัดการและการใช้เทคโนโลยีในแต่ละระดับ
- 2.3 ควรศึกษาผลกระทบเชิงระยะยาวของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่อความยั่งยืนทางธุรกิจในมิติต่าง ๆ

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่จังหวัดอ่างทองและลพบุรีเท่านั้น จึงอาจไม่สามารถอธิบายภาพรวมของผู้ประกอบการในพื้นที่อื่นได้ทั้งหมด นอกจากนี้ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากการรับรู้หรือความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนั้น การวิจัยในอนาคตควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังจังหวัดอื่น และใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อเพิ่มความครอบคลุมและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงพาณิชย์. (2564). **ข้อมูลสถิติธุรกิจขนาดเล็กในภาคกลางของประเทศไทย**. นนทบุรี, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงพาณิชย์.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2565). **รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.).
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **รายงานภาวะเศรษฐกิจและสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.).
- Barney, J. B. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99–120.
- Becker, G. S. (1993). **Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education** (3rd ed.). Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Bharadwaj, A., El Sawy, O. A., Pavlou, P. A., and Venkatraman, N. (2013). Digital business strategy: Toward a next generation of insights. *MIS Quarterly*, 37(2), 471–482.
- Bourgeois, L. J. (1980). Strategy and environment: A conceptual integration. *Academy of Management Review*, 5(1), 25–39.
- Byrne, B. M. (2010). **Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming** (2nd ed.). Abingdon-on-Thames, Routledge.
- Chaffey, D. (2015). **Digital marketing: Strategy, implementation and practice** (6th ed.). London, England: Pearson.

- Chaffey, D., and Smith, P. R. (2022). **Digital marketing excellence** (6th ed.). Abingdon-on-Thames, England: Routledge.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. **MIS Quarterly**, 13(3), 319–340.
- Denison, D. R. (2000). Organizational culture: Can it be a key lever for driving organizational change? In S. Cartwright & C. L. Cooper (Eds.), **The handbook of organizational culture**. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Dyllick, T., and Hockerts, K. (2002). Beyond the business case for corporate sustainability. **Business Strategy and the Environment**, 11(2), 130–141.
- Elkington, J. (1997). **Cannibals with forks: The triple bottom line of 21st century business**. Gabriola Island: New Society Publishers.
- European Commission. (2021). **Digitalization and sustainable growth in SMEs**. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Fayol, H. (1916). **Administration industrielle et générale**. Malakoff: Dunod.
- Gitman, L. J., and Zutter, C. J. (2015). **Principles of managerial finance** (14th ed.). London, England: Pearson.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., and Anderson, R. E. (2019). **Multivariate data analysis** (8th ed.). Boston, MA: Cengage.
- Hu, L. T., and Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. **Structural Equation Modeling**, 6(1), 1–55.
- Israel, G. D. (2012). **Determining sample size**. Gainesville, FL: University of Florida, IFAS Extension.
- Jarrah, M. H., Askay, D., Eshraghi, A., and Smith, P. (2023). Artificial intelligence and knowledge management: A partnership between human and AI. **Business Horizons**, 66(1), 87–99.
- Kotler, P., Kartajaya, H., and Setiawan, I. (2021). **Marketing 5.0: Technology for humanity**. Hoboken, NJ: Wiley.
- Lynn, M. R. (1986). Determination and quantification of content validity. **Nursing Research**, 35(6), 382–385.
- McKinsey and Company. (2022). **The data-driven enterprise of 2025**. New York: McKinsey Global Institute.
- Nunnally, J. C., and Bernstein, I. H. (1994). **Psychometric theory** (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- OECD. (2017). **Enhancing the contributions of SMEs in a global and digitalised economy**. Paris: OECD Publishing.

- OECD. (2023). **SME digital transformation and competitiveness**. Paris: OECD Publishing.
- Porter, M. E., and Heppelmann, J. E. (2014). How smart, connected products are transforming competition. **Harvard Business Review**, 92(11), 64–88.
- Provost, F., and Fawcett, T. (2013). **Data science for business**. Sebastopol: O'Reilly Media.
- Rae, D. (2006). Entrepreneurial learning: A conceptual framework for technology-based enterprise. **Technology Analysis & Strategic Management**, 18(1), 39–56.
- Robbins, S. P., and Coulter, M. (2018). **Management** (14th ed.). London: Pearson.
- Schein, E. H. (2010). **Organizational culture and leadership** (4th ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- Storey, D. J. (2016). **Understanding the small business sector**. Abingdon-on-Thames, England: Routledge.
- Teece, D. J. (2007). Explicating dynamic capabilities: The nature and micro foundations of (sustainable) enterprise performance. **Strategic Management Journal**, 28(13), 1319–1350.
- Teece, D. J. (2014). The foundations of enterprise performance: Dynamic and ordinary capabilities in an economic theory of firms. **Academy of Management Perspectives**, 28(4), 328–352.
- UNCTAD. (2022). **Digital economy report 2022**. Geneva, Switzerland: United Nations.
- UN Global Compact. (2023). **Corporate sustainability trends report**. New York: United Nations Global Compact.
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. **MIS Quarterly**, 27(3), 425–478.
- World Bank. (2021). **Small and medium enterprises in Thailand: Trends and opportunities**. Washington DC: World Bank Group.
- World Bank. (2022). **Digitalization and SMEs in emerging economies**. Washington DC: World Bank Group.

ประวัติแนบท้ายบทความ

Name and Surname: Nuchjara Boonthanom
Highest Education: Master of Business Administration
University or Agency: Thepsatri Rajabhat University
Field of Expertise: Management
Address: Faculty of Management Science, Thepsatri Rajabhat University, 321 Naraimaharat Road, Muang District, Lopburi 15000 Thailand